

Szent József Kertvárosi Katolikus Általános Iskola

Ökoiskolai munkaterv

2024/25

Mottó: A természet varázsát ontja bőven.

A fűben, a virágban és a kőben.

Ó nincs a földön oly silány anyag,

Mely így vagy úgy ne szolgálná javad;

De nincs oly jó, melyben ne volna vész,

Ha balga módra véle visszaélsz! ”

William Shakespeare

Alapelvek, jövőkép, célok

Alapelvek, jövőkép

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.

Célja a természet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

Az **iskola pedagógiai hitvallása** a személyiség- központúságra épül. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink legyenek képesek önálló döntéseket hozni. Jogaik biztosítása mellett kötelességtudatuk fejlesztését, probléma-és kudarctűrő képességeik fejlesztését, konfliktuskezelést és a kommunikációs képességeik előmozdulását tartjuk elsődlegesnek.

Legyenek nyitottak szűkebb környezetük és a nagyvilág felé. Nem lehetnek közömbösek a szűkebb és tágabb környezetük tisztasága, esztétikuma és a világ globális problémái iránt.

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink a környezetükért felelősséget érző, érte tenni akaró emberekké váljanak, akik az emberi alkotásokat tisztelik. Keresse a harmóniát az élő és élettelen természettel.

Az iskola feladat ehhez a tudományos háttér elsajátítása, a készség kifejlesztése, az egyéni felelősség felismertetése, pozitív szemléletű diákok nevelése.

A környezeti nevelés alapelvei:

- **Fenntartható fejlődés**
- Kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- Alapvető emberi szükségletek
- Emberi jogok
- Demokrácia
- Elővigyázatosság
- Biológiai és társadalmi sokféleség
- Az élet tisztelete, védelmének igénye

A környezeti nevelés célcsoportjai a tanulók, és a családok, a szülők, a helyi közösségek tagjai.

A környezeti nevelés hosszútávú céljai:

A környezettudatos állampolgárrá nevelés, melynek érdekében képessé kell tenni diákjainkat:

A környezetvédelem szükségességének felismerése

Annak a ténynek a megértése, hogy az emberiség jóléte a természet megújuló képességének függvénye

Ki kell alakítani diákjainkban a környezettudatos magatartást és életvitelt környezetkímélő, takarékos magatartást.

A célok eléréséhez a következő készségek kialakítása és fejlesztése szükséges:

- Problémamegoldó gondolkodás
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód szintetizálás, analízis
- Kreativitás

- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód
- Vitakészség, kritikus véleményalkotás
- Részvétel és cselekvés

Konkrét célok:

Rövid távú célok tervezésénél figyelembe vesszük, hogy a hosszabb távú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

- Hagyományok ápolása:

Iskolanap

A kerület nevezetességeinek feltérképezése

Osztályfőnöki órák a témában

Környezetvédelmi nyári tábor

Környezetvédelmi nap

VÍZ védelme- Happy hét

Tanulmányi kirándulások

Papírgyűjtés

Iskolaudvar- fásítási program- Ültess fát az életért

Szelektív hulladékgyűjtés

TESZ-VESZ tavasz programhoz való kapcsolódás

Iskolaudvar – tisztántartása

KOMPOSZTÁLÁS AZ ISKOLAUDVARON

Környezetvédelmi kistérségi vetélkedő-levelézős verseny szervezése Tegyük együtt a Földért

Fenntarthatósági témahét szervezése

Legszebb zöldudvarpályázaton való részvétel

MADÁRBARÁT ISKOLA programban való részvétel

Egészségnap- Foci juniálison

Madáretetés- madáretető készítés

- Szaktárgyi célok:

Minden lehetőség megragadása a szaktárgyi órákon a környezeti nevelésre-
ember és környezete , kapcsolatok, természetismeret-
interaktív módszerek kipróbálása
számítógép felhasználása a tanórán

A környezeti nevelés, környezeti tudatosság megvalósításának elérése érdekében a legfontosabb feladatok:

- A környezeti nevelés beépítése a tantervekbe.
- Olyan attitűd és viselkedés kialakítása, mely a környezet tiszteletére tanít.
- A tanulók életkornak megfelelően –tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében- foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - Környezet fogalmával
 - A földi rendszer egységével
 - Környezetszennyezés formáival és hatásaival
 - Lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának illetve minden foglalkozás feladata.

Helyzetkép, helyzetelemzés

A településhez kötődő természeti adottságok:

Kásaerdő; Mártélyi Tájvédelmi körzet;

Kiskunsági Nemzeti Park – Körtevényes;

Hulladéklerakó;

Szennyvíztisztító; ASA;

Bodnár Bertalan Mártélyi Oktató Bázis;

A város kultúrtörténeti értékei

Az iskola külső, belső környezete

A Kertvárosi lakótelep 45 éves, jól megközelíthető iskolája. Tágas sportudvarok és játszóparkok; az épülethez csatlakozó tágas játszótér, zöldövezet jellemzi. Iskolánk jó hagyományokkal rendelkezik a környezeti nevelés terén, eddigi tevékenységünk lehetőséget ad a továbbfejlesztésre és a célok elérésére. Eddig is törekedtünk arra, hogy tanulóink megismerjék otthonuk, lakóhelyük növényeit, állatait, értékeit.

Ösztönöztünk aktív cselekvésre (pl.: papírgyűjtés), a tanulók személyes felelősségét erősítve neveltünk a környezetszennyezés elkerülésére.

Kapcsolatot tartottunk környezetvédelmi szakemberekkel, rendszeresen kirándultunk, táboroztunk.

Kultúrált étkezésszervezés, energiagazdálkodás és korszerűsítés (villany) segítette munkánkat.

Információkat nyújtó paravánok, kiállítószekrények, iskolarádió folyamatos lehetőségét kihasználtjuk.

Erősségek:

A természeti környezet közelsége

Jó szociális környezet (szülők, civilszervezetek)

Jó munkakapcsolat (múzeumok, közművelődési intézmények, önkormányzat, Oktatási Bázis – Műszaki Iroda)

Iskolánk arculata, helyi sajátosságai

Eddigi sikereink, hagyományaink

A tantestület környezeti nevelés iránti elkötelezettség tagjai

Innovációs irányultság, pályázatok

A helyzetelemzésből adódó célok, feladatok

- **Környezetbiztonság**

Épületünk rendezett, biztonságos. A fásított és fűvesített környezetünk megfelelő. Veszélyforrásokra fokozottan figyelünk, a házirendet betartatjuk tanulóinkkal.

Cél:

Az esetlegesen felmerülő veszélyforrások kiküszöbölése, a játszóudvar elemeinek rendszeres ellenőrzése.

Munkavédelmi- Tűzvédelmi Szabályzat..

- **Hulladékgyűjtés, tárolás, hasznosítás**

Tantermekben, folyosókon szemetes tárolóedények elhelyezése. Szelektív hulladékgyűjtés előkészítése; Komposztáló edény (2 rekeszes) használatának bevezetése. Az iskola közelében levő szelektív gyűjtőedények használata.

Cél:

Hulladékok újrahasznosítása – MÉH teleppel kialakított jó kapcsolat fenntartása. Veszélyes hulladékok szakszerű gyűjtése a város környezetvédelmi programja alapján.

- Energiafogyasztás és gazdálkodás, takarékoság

Víz és villamos energiatakarékosság: Villamoshálózatunk korszerű, energiatakarékos. Vízhálózatunk sok problémát okoz, előregedett.

Cél:

Csak a szükségletnek megfelelően használjuk, ne maradjon égve lámpatest, ne folyjon indokolatlanul a csap, legyen biztonságosan elzárva. Téli időszakban a szellőztetés a megadott ésszerű rend szerint történjen.

- Közlekedés

Intézményünk jól megközelíthető, mindkét épület közelében van buszmegálló. Kerékpáros és autóközlekedés lehetősége is adott. Az autóparkolás gondjait most próbáljuk megoldani. A bővítés és biztonságos kiszállás lehetőségét szolgáló terv elkészült, anyagi kérdés a megvalósítása. Kerékpártárolás bővítést kíván, nem megoldott a vagyonvédelem.

Cél:

A gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályainak ismerete. Balesetvédelem, a vele kapcsolatos szabályok ismerete és betartása. A kerékpártároló biztonságos bővítése.

- Természet, levegő, víz, talaj, zajvédelem

A természetvédelem jeles napjainak ismerete, azokon való aktív részvétel, szervezőmunka.

A természetvédő akciók – parkosítás, parktisztítás, fásítás, füvesítés, parlagfű irtás... aktív részvétel és gondozás.

A környeztkárosító hatások megismerése és lehetőség szerinti kiszűrése.

Cél:

Még hatékonyabb természetvédelmi munka. Együttműködés a város intézményeivel. Vizsgálati módszerek eredményeinek elemzése, következtetések levonása.

- Kirándulások, tanulmányutak, erdei iskola

Osztály és iskolai szervezések a törvényes lehetőségek figyelembe vételével – Alapítványi és pályázati források.

Cél:

A tanulók biológia, földrajz, környezetvédelmi, tájvédelmi... ismereteinek bővítése, hazánk nevezetességeinek megismerése, kultúrtörténeti értékeinek felkutatása.

- Mártélyi Oktató Bázis lehetőségeinek beépítése – terepmunka, állatvilág-felismerés, számlálás, vizek élővilága, információhordozók megismerése, kiállítások, plakátok, szakmai anyag.

Cél:

Az új lehetőségek kihasználása, beépítése a környezeti nevelés programjába. (tanévi feladatok)

- Tanulásszervezési formák és tartalmi keretek

Tanórai keretek:

osztályfőnöki órán

minden tantárgyban a belső tartalmi és módszertani összehangolás

Nem hagyományos keretek:

tantárgyközi tevékenységek

összegző önálló tantárgy – egyelőre nem terveztük

Tanórán kívüli iskolai nevelési lehetőségek:

Érdeklődők számára nyári tábort szervezünk, évente meghatározott helyszínnel (madarász, környezetvédelmi).

Diákpályázatok lehetőségét szorgalmazzuk, segítjük.

→ Ötleteket adunk, ellenőrizzük a munkát.

- Környezet és természetismereti versenyeken, vetélkedőkön indítjuk tanítványainkat. Rajz és fotópályázatokon veszünk részt, így az iskolai tehetséggondozás része a környezeti nevelés.
- Jeles napok megünneplése az iskolarádióban, plakátokon, akciókban, vagy előadássorozatok szervezésével. Az iskola egészét egy-egy időszakban érintő tevékenység.
- Napközis foglalkozások környezeti nevelési tartalma kifejezett, hiszen a tanulók életviteli kultúrájának, szokásaik alakításának közvetlen nevelési területei.
- Kapjon helyet a napközi programjában a környezetfeltáró, megőrző tevékenység, a játékok és cselekvések.
- Az iskola egyes csoportjait folyamatosan érintő tevékenységek – természeti értékek bemutatásával, feltárásával foglalkozó szakkörök munkája.
- Az iskola egyes csoportjait alkalmanként érintő tevékenység a tanulmányi séta – Szennyvíztisztító, ASA, Hulladéklerakó, Víztorony megtekintése.

A környezeti nevelés módszerei

Élményalapú, tevékenységközpontú interaktív módszerek sokoldalú alkalmazása – riport, projekt, plakátok, játékok, kézműves délutánok, népszokások – tájismeret, ünnepvárás

Együttműködő tanulási technikák alkalmazása

Hagyományos módszerek – táborozás

Viselkedésminták közvetítése, példamutatás

Döntési helyzetek biztosítása

Önismeret fejlesztése

1-4. évfolyamokon nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani a tanuláshoz nélkülözhetetlen funkciók fejlesztésére. A képességfejlesztésben jelen kell lennie a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a cselekvéses megismerésnek, irányított tevékenységnek.

5-8. évfolyamon előtérbe kerül a verbális szint, de differenciált módszerek alkalmazásával jelen van a képi és manipulációs szint is.

Hagyományos tanítási módszereken kívül:

Játékok: szituációs, memóriafejlesztő, bizalomerősítő, kapcsolatteremtő... stb.

Riport módszer: kérdőíves, direkt riport, fotóriport.

Terepgyakorlati módszerek: egyszerű és célzott megfigyelések, mérések.

Kreatív munka: szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás,

Rend és tisztasági verseny

Madárvédelmi feladatok

Közösségépítés: csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében

Művészetek – esztétikai

A környezeti nevelés résztvevői, támogatói, kapcsolatok, partnerség

Iskolán belül: Pedagógusok

Tanulók

Diákönkormányzat

Technikai dolgozók

Iskolán kívül: Önkormányzat, Műszaki Iroda, Főkertész

Iskolaszék

Szülők, családok

A város lakossága

„Zöldkapocs” – városi környezetvédelmi munkaközösség

Civilszervezetek, intézmények

Magyar Madártani Egyesület

A fenntartható életmóddal és fogyasztási szokásokkal kapcsolatos Non-profit Információs Központ Hódmezővásárhelyen

Erőforrások

Humán erőforrásnak tekintjük minden belső és külső partnerünket, akinek kapcsolata van iskolánkkal.

A már meglévő környezeti nevelési kapcsolatrendszerrel, a programokat fejlesztjük tovább.

Személyi erőforrások:

- Belső: tanárok, diákok, szülők, alkalmazottak.
- Külső erőforrások: pályázati források, saját bevétel, fenntartó

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
Iskolavezetés	Támogatja a környezeti nevelési programokat és értékeli az ilyen tevékenységeket. Anyagi forrásokat szerez.	Hiteles személyiségek, jó kapcsolatrendszer.
Tanárok	Tantárgyakba beépítve tanítják a környezeti tartalmakat.	Belátják, hogy minden tanár feladata a környezeti nevelés.
Karbantartó	Felnőtt példamutatás	Minden felnőtt példamutató, irányító magatartást mutat
Környezetvédelmi szakkörvezető és segítő csoportja	Dokumentációs és értékelő tevékenységet végez, pályázatot ír, kapcsolatot tart.	Akciókat, témahetet, versenyeket, kiállításokat szervez.
Osztályfőnökök	Évfolyamokra bontva foglalkoznak az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával.	Aktualitások azonnali kibeszélése: hatások, életmód kérdései.

DÖK vezető tanár	Feladatainál fogva lehetősége van, hogy erősítse a környezeti és egészségnevelési területet.	Napi kapcsolat a diákokkal, egyedi problémák kezelése.
------------------	--	--

Környezetvédelmi munkacsoport tagjai:

Juhászné Wolf Edit –igazgató

Hézsó Magdolna-igazgatóhelyettes- biológia – földrajz szakos tanár

Kovácsné Mónus Renáta-környezetvédelmi- technika- biológia szakos tanár

Palásti Andrea-rajz- földrajz szakos tanár- munkaközösség vezető

Török Ágnes- tanító- munkaközösség-vezető

Móriczné Kerek Annamária tanár, osztályfőnök

Csikósné Váradi Andrea tanár, osztályfőnök

Daridáné Papp Erika tanár

Balogh Edina- munkaközösségvezető

Máté Gergő tanár, osztályfőnök

Beke Anikó tanító, osztályfőnök

Dezső Ágnes tanító, osztályfőnök

Surányi Edit tanító, osztályfőnök

Tőkés János - karbantartó

- **Taneszköz fejlesztések környezetvédelmi témában;**

- Önerőből
- Fenntartói támogatásból
- Pályázati források
- Megyei Alapítványok

Videokazetták, diasorozatok, CD, fóliák, faliképek, oktatótáblák, modellek, kísérleti készletek.

- **Külső és belső kommunikáció, dokumentálás és információáramlás módjai**

Iskolán belüli kommunikáció: faliújság, iskolarádió, „zöld sarok”, házidolgozatok.

Az iskolán kívüli kommunikáció: nyitott iskola, kistérségi szemlélet erősítése.

Partnerünk a MÉDIA. Évkönyvek, ismertető füzetek, szórólapok, iskola honlapja.

Munkánk eredményességének önértékelése:

- Mérés, értékelés, sikerkritériumok

Önálló szakterületként kidolgozottan adaptálva alkalmazzuk a környezeti nevelési folyamatokra is.

A tanulók környezeti nevelési eredményei, az értékelés szempontjai:

Egyes tanulók esetében:

- Szociális képességek alakulása
- Konfliktuskezelés módja

- Az iskolai cél és értékrendszer megvalósítása

Osztályközösségek esetében:

- Csoportviszonyok alakulása
- A közvélemény, a morális gondolkozás változása

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának minősítése:

- Rendelkezzen szakmai hozzáértéssel, az együttélési morál alakítására mintaként szolgáljon
- Együttműködésre törekvés
- Élményt nyújtó tanítás, sokoldalú tapasztalatszerzési lehetőség

Eredményesség vizsgálatára alkalmazható módszerek

Kérdőív

Szociometriai vizsgálat

Megfigyelések

Egyéni és csoportos beszélgetések

Diákönkormányzat egyedi értékelése

Továbbképzés

A tantestület továbbképzési programjának megtervezésekor figyelmet fordítunk arra, hogy abba a környezeti nevelés elveinek és gyakorlatának fejlesztése is helyet kapjon. Fontos az adminisztratív és fizikai dolgozók környezeti szemléletmódjának fejlesztése is.

Belső (helyi):

Értekezletek – nevelési, továbbképzés jellegű tanulmányutak, projektek.

Külső:

Akkreditált továbbképzéseken való részvétel

Interaktív módszerek megismertetése

Konferenciák, rendezvények

Környezeti nevelés eddigi megvalósulásának színterei és az éves munkaterv a Szent József Kertvárosi Katolikus Általános Iskolában

A környezeti nevelésünk célja a tanulók környezettudatos magatartásának kialakítása, a környezet szeretetén és ismeretén túl alakuljon ki és váljon szokásukká a környezetkímélő magatartás.

Arra törekszünk, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a folyamatokat és következményeket, amelyek a Föld létét alapvetően veszélyeztetik, azokat a gazdasági folyamatokat, amelyek pozitív és negatív hatással bírnak a környezetünkre, hogy a tanulók legyenek érzékenyek a környezetük változásai iránt, törekedjenek a természeti és az ember alkotta értékek felismerésére és megőrzésére.

Célunk és mindennapi feladatunk annak biztosítása, hogy a gyerekek közvetlenül kapcsolódjanak be értékeink megőrzésére szerveződött csoportok munkájába. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés és a problémák megoldása terén. Legyenek képesek a környezetben történő események, helyzetek bemutatása mellett azok reális értékelésére és indoklására. Ismerjék a környezetet károsító leggyakoribb szennyezőanyagokat és azok forrásait. Tudják, hogyan csökkenthető vagy szüntethető meg károsító hatásuk. Lássák be, hogy a környezet állapota saját egészségüket is veszélyezteti igényeljük az egészséges életkörülményeket. Ismerjék fel, hogy felelősök a természet jövőjéért, ezért becsüljék meg a környezet értékeit.

Mindennapi munkánk során a természet tiszteletére, felelősség érzésére neveljük tanítványainkat.

Mindezen gondolatok célok jegyében fogalmazzuk meg Pedagógiai programunkban az iskola cél és feladatrendszerét, amelyben meghatároztuk a környezeti nevelés céljait és megjelöltük a megvalósulás eszközeit, színtereit az ezzel kapcsolatos feladatokat is.

Az iskolában tanító és nevelő pedagógusok eddig munkájának alapelve: a gyermekszereteten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, **gyermekközpontú** pedagógia. Ennek megfelelően az alapfunkciók ellátása mellett, a továbbiakban is olyan iskola megteremtésén munkálkodunk, ahol humánus, szeretetteljes környezetben egészséges, nemes jellemű, érdeklődő, gyermekeket nevelünk. Megfelelő értékrend kialakítására törekszünk, amelyben az emberi kultúra általános alapértékei meghatározóak. Ezeket közvetítve, átadva és gyakoroltatva segítjük a tanulói személyiség kibontakoztatását.

Hatékony iskola megvalósításán munkálkodunk, amellyel elégedett a diákok és szülők többsége. Iskolánkban minden tanuló egyaránt fontos, egyéni képességeinek, fejlesztésére törekszünk tehetséggondozással és a hátrányok leküzdését is szolgáló felzárkóztatással.

Igényes magatartás és környezetkultúra megvalósításával, az egészséges életvitel igényeinek megalapozásával, a családját, városát és hazáját tisztelő, megbecsülő fiatalok nevelését vállaljuk.

Nevelőmunkánk során számítunk a szülőkkel kialakult jó kapcsolatunkra, azt ápolva és tovább szélesítve hasznosítjuk a mindennapi munkánk során.

Hasznos tevékenységeken keresztül gyakoroltatjuk jövőbeni szerepüket, biztosítjuk a saját **tapasztalatok megszerzését** / kísérletek, **tanulmányi séták, kirándulások, erdei iskola.**/ Önkéntes feladatvállaláson alapuló egyéni és kisebb csoportokban végzett közös feladatokkal, önálló megfigyelést, adatgyűjtést, elemző munkát, véleményformálást, az eredmények egyéni és közös értékelését igénylő feladatokkal neveljük őket munkájukban önállóságra.

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat.

Szellemileg, testileg és erkölcsileg egészséges nemzedéket kívánunk nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Tudatában vagyunk annak, hogy munkánk során a különböző törvényszerűségek / biológiai, fiziológiai, pszichológiai, társadalmi /együttesen hatnak, vagyis a **komplexitás** elve érvényesül.

A tervszerű nevelő és oktatómunka a tanulók alapkészségeit fejleszti és a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető és korszerű alpműveltséget nyújt.

Iskolánk olyan az emberre, a társadalomra, a művészetekre, **természetre**, tudományokra, technikákra – informatikára vonatkozó ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

Segítséget kapnak tanulóink önmaguk megismerésére, formálására, környezetükkel való egészséges kapcsolatok kialakítására.

Tanulóinkat megismertetjük nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, a természet szépségeivel – ezek megbecsülése révén tápláljuk gyermekeinkben a haza és a szülőföld a Föld iránti szeretet, környezetszeretetet.

A feladatok megvalósítása csak az **életkori sajátosságok** figyelembe vételével történhet, a tanulók fejlődését mindenkor a maguk fejlettségi fokához mérten biztosítjuk.

Ápoljuk, bővítjük kapcsolatainkat, lakóhelyünk életében aktívan részei kívánunk lenni.

Igyekszünk az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertetni a szülőkkel, támogatóinkkal, a város lakóival.

Környezeti nevelés célja a Pedagógiai programban megfogalmazottak alapján:

Környezeti nevelésünk célja, hogy neveljük és tanítsuk a tanulókat a természetes és épített környezettel való tudatos és harmonikus együttélésre, környezetbarát életvitelre. Feladatunk, hogy felkeltsük a tanulók igényét a tiszta, egészséges környezet kialakítására, megóvására. Ismerjék a legfontosabb környezeti problémákat, sajátítsák el a megismerésüket és kezelésükhöz szükséges ismereteket. Környezetért felelős magatartás az iskolában !

A célok megvalósulását segítő eszközök:

Az előbbi célok megvalósulásának lehetőségét jelentik iskolánkban a természetismeret, biológia kémia, földrajz, technika fizika szaktárgyi órák, környezetvédelmi szakköri foglalkozások alsó és felső tagozaton, a tanulmányi kirándulások, nyári táborozások, erdei iskolai programok, a Vízműnél a Szennyvíz tisztítóműnél az ASA-nál tett tanulmányi célú üzemlátogatások, a papírgyűjtés, környezetvédelemmel kapcsolatos jeles napokról való megemlékezések, környezetvédelmi rajzpályázatokon, iskolai és városi szintű környezetvédelmi vetélkedőkön való aktív részvétel.

Szaktárgyi órák

A szaktárgyak helyi tantevében megfogalmaztuk kerettantervi törvényi előírásoknak megfelelően azokat a célokat is amelyek a környezettudatos magatartás kialakítását segítik elő. Kidolgoztuk azokat a helyi sajátosságokat, amelyek a törvényes előírásoknak megfelelően az órakeret 20%-ának felhasználásával megvalósíthatók. A városunk környezetpolitikájával összhangban terveztük meg ezeket az órákat, így kiemelten nagy súlyt fektettünk a környezetvédelem probléma körének. Fontos helyre került a tervezés során Hódmezővásárhely környezetvédelme, kiemelve az elért eredményeket / szennyvíztisztító, szemétkerakó/

Tervezett helyi sajátosságok

Kása erdő növényei , állatvilága, éghajlata, talaja Önálló megfigyelés végeztetése. Irányított megfigyelések.

Az ötödik osztályban tanultak bővítése. /Kása erdő/

Környezetvédelmi feladatok megoldása. Plakátok tervezése. Városunk környezetvédelmi tevékenységének megismertetése.

Gyakorlás, összefoglalás, egyszerű kísérleti eszközök készítése. Háztartási gépek, elektromos hálózat környezetünkben. Nagy magyar fizikusok élete és munkássága.

A távolabbi lakókörnyezet alapvető értékei. Természeti értékeink védelme. Nemzeti kincseink értékeink megismerése. Kísérletek önálló megfigyelések végzése. Körtvélyes, Mártély állat és növényvilága.

Mikrokörnyezet környezetszennyezési problémái. Az emberi test szervrendszereinek működését veszélyeztető hatások, azok következményei, megelőzési lehetőségek. Városunk víz, levegő, talaj környezetszennyezésének elkerülését segítő intézkedések. kapcsolattartás környezetvédelmi szakemberekkel.

Környezetvédelem. Hódmezővásárhely és környékének ipari és környezetvédelmi beruházásai.

Hódmezővásárhely és környéke földrajzi helyzete, földfelszíne, kőzetvizsgálata, vízföldrajza, éghajlata, időjárása, talajvizsgálata. Népi megfigyelések az időjárás változásaiban. A vizeink védelme. Környezetvédelem és a tennivalók. Regionális kérdések. Hódmezővásárhely természeti adottságai, életmód, gazdálkodás, gazdasági körülmények, településföldrajz, ipari létesítményeink, városunk gazdasági kapcsolatai/Európa országaival/

A fenti témakörök célja:

Olyan igény kialakítása, hogy a tanulóink megismerjék otthonuk, lakóhelyük növényeit, állatait, nemzeti kincseinket, értékeinket. Környezettudatos magatartás kialakítása. Személyes felelősség értésének fejlesztése, a környezetvédelem terén. Harmonikus élet értéként való tisztelése. Aktív részvétel kialakítása a környezetszennyezés csökkentésére. Tudatos szemlélet kialakítása: mit szabad tenni életünk és szervezetünk egészségének megőrzése érdekében.

Követelmények

A tanuló:

Ismerje meg távolabbi lakókörnyezetének alapvető értékeit. Ismerje meg a távolabbi lakókörnyezetének természeti értékeinek védelmére irányuló munkákat, Legyen képes felismerni a változások egységének problémáit. Tudja értékelni a természet szépségét. Lásza az emberi test működését veszélyeztető hatásokat, azok következményeit. Alakuljon ki benne, a megelőzésben és elhárításban való aktív részvétel igénye. Sajátítsa el a környezetvédelmi tudni és tennivalókat. Tegyen lépéseket a környezetszennyezés elkerülésére. Legyen képes 4 éves munkája értékelésére a további tennivalók felismerésére.

TANÓRÁN KÍVÜLI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJAINK

A fenntartható életmóddal és fogyasztási szokásokkal kapcsolatos Non-profit Információs Központ helyi rendezvényein való részvétel

ZÖLD VÁSÁRHELYÉRT PROGRAMBAN VALÓ RÉSZVÉTEL

Környezetvédelmi nap

TEGYÜNK EGYÜTT A FÖLDÉRT levelezős környezet védelmi verseny

Tanulmányi kirándulások

A tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése és a hazaszeretetre, környezetvédelemre nevelés céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervezünk. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülők fizetik.

A tanulmányi kirándulások célja a tananyaghoz kapcsolódó tájegységek sokoldalú megismerése irodalmi, történelmi, művészeti értékek feltárása, a haza természetföldrajzának megismerése, növény és állatvilágának feltárása, környezetvédelmi problémák helyszínen való feldolgozása. Mindezekon túl az iskolai tananyagban való jártasság készség szintre emelése a gyakorlati tapasztalatokon keresztül.

Terepen végzett megfigyelések, gyakorlati foglalkozások elvégzése / Mártély, Körtvélyes, élő Tisza/

Tanulmányi séták a város területén

A tantárgyi koncentráció lehetőségeit kihasználva az idei tanévben is meglátogattuk a hetedikes és a nyolcadik osztályos tanulóinkkal városunk környezetvédelmileg nagyjelentőségű létesítményeit, ahol szakemberek segítségével ismerhették meg a technológiai folyamatokat, a környezetvédelem és a környezetszennyezés égető problémáit, az elért kiemelkedő eredményeket, a fejlesztés további lehetőségeit. A helyszínen lehetőségük volt a diákoknak a kérdésfeltevésre. Az iskolában, pedig a látottak feldolgozására és megértésére, a tananyag elmélyítésére.

Papírgyűjtés

Minden tanévben két alkalommal szervezzük meg a DÖK és a diákok, a szülők, tanárok lelkes és segítő összefogása révén ezt a programot. Ezzel is segítve azt a környezetvédelmi feladatot, ami az erdőirtás csökkentésére irányul. Minden behozott papírdarabbal az újrahasznosítás lehetőségét, segítjük.

Rajzversenyek

Iskolánkban iskolai és városi, megyei, országos szervezésben is sok pályázati lehetőséget megragadva alkotnak diákjaink. Nagyszámú lelkes csapat tömöríti a, rajzolni szerető tanítványainkat, akik szívesen fejezik ki az ecset, a kréta papír segítségével érzéseiket sokszor a természet szeretetéről, a környezetvédelmi problémákról. A rajzsakkörösök segítik dekorációval, figyelemfelkeltő plakátjaikkal a jeles környezetvédelmi napok programjait is.

Jeles napok

Jeles napok /Föld napja, Madarak, fák napja, Környezetvédelmi Világnap, Állatok világnapja, Víz napja stb/ alkalmával természetjáró túrákat rendezünk. Tanítási órákon megemlékezünk ezekről és beszélgetéseket, játékos versenyeket, vetélkedőket szervezünk osztálykeretben.

Iskolaudvar-fásítási program- Ültess fát az életért!

Szelektív hulladékgyűjtés

TESZ VESZ TAVASZ programhoz való kapcsolódás

Iskolaudvar – tisztántartása

Happy hét eseményeihez való kapcsolódás

Madáretetés- madáretető készítés- MADÁRBARÁT ISKOLAI PROGRAM FOLYTATÁSA

Kerékpártúra-szennyvíztisztítóhoz- víztoronyhoz

Egészségnap

Melléklet:

Környezetvédelmi nap programja:

A célok eléréséhez a következő készségek kialakítása és fejlesztése szükséges:

- Problémamegoldó gondolkodás
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód szintetizálás, analízis
- Kreativitás
- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód
- Vitakészség, kritikus véleményalkotás
- Részvétel és cselekvés

A környezeti nevelés szinterei

- a. Minden tanulót egyformán érintő elemek
 - Példamutató iskolai környezet
 - Tantermek, folyosók, udvar élő sarok kialakítása,
 - Anyag és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés,
 - A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,

- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése,
- Szelektív hulladékgyűjtés,
- Kötelező tanórai keretben végzett környezeti nevelés
- Tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés.

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Környezetvédelmi akciók,
- Előadások, kiállítások,
- Természetjáró túrák,
- A környezetvédelem jeles napjainak megünneplése,
- Látogatások múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkba, szennyvíztisztítóba, hulladékégetőbe,
-

A környezeti nevelés célcsoportjai a tanulók, és a családok, a szülők, a helyi közösségek tagjai.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának illetve minden foglalkozás feladata.

Mártély természeti értékeinek megismerése

Alsó tagozat

Utazás: A 2. évfolyam busszal, a 3.-4. évfolyam kerékpárral.

Indulás az iskolából, 8 órától folyamatosan a kerékpárral és ½ 9-kor a busszal.

Megnyitó Mártélyon az oktató központban ¾ 9 órakor / tájékoztató/.

Az **1. évfolyam** az iskolában tölti a napot. Programjuk:

- erdei séta / Kása erdei Madárpark/
- fejtörők, színezők

Mártélyon négy állomás várja a tanulókat különböző programokkal. 1-1 állomáson 30 percig vannak az osztályok / egyszerre 1 osztály /, majd helyet cserélnek az előre elkészített beosztás szerint. Minden állomáson 1 pedagógus vezeti a foglalkozást, az osztályokat az osztályfőnökök kísérik.

Időpontok:

1. állomás	9.00- 9.30
2. állomás	9.35- 10.05

3. állomás	10.10- 10.40
4. állomás	10.45- 11.15

Gyülekező a tábor területén, hazaindulás ½ 12-kor az első kerékpáros osztály illetve akik busszal érkeztek. A többiek folyamatosan indulnak utánuk. Ebéd az iskolában.

A gyűjtött anyagokból kiállítás az iskolában.

Állomások :

2. osztályok: Előzetes feladat- vízparti tájképek gyűjtése.

1. Fakéreg vizsgálat, kéreglenyomat készítése

- különböző fafajták jellegzetes mintázata, tapintása
- lenyomat készítése

2. Érzékelő játék

- termések, kövek, csigaház, kagyló, faág, kéregdarab, toll, moha,... vizsgálata tapintással
- játék bekötött szemmel, ismerd fel mi van a kezvedben
- rejtvény

3. A természet színei

- a partról látottak + gyűjtött képek alapján színek megfigyelése a természetben

- színek gyűjtése festópaletta alakú gyűjtőlappra

4. Játszótér

- természetes anyagok és felhasználásuk
- játékok tanulása

3.-4. osztályok: Előzetes feladat- képek gyűjtése rovarokról

1.A távcső használata

- működése, beállítása, használata
- víz, vízpart megfigyelése

2. Vízinövények

- vízparti növények megismerése, jellemzőik
- növény felismerése határozó segítségével

3. Természetellenes ösvény

- elrejtett, a természetbe nem illő tárgyak megkeresése
- miért nem illik a természetbe?
- rejtvény

4. Rovarok környezetünkben

- gyűjtött képek segítségével ismerkedés különböző rovarokkal

- rovarok jellemzői
- mozaikképek összeillesztése
- tücskök beszéde / párkereső játék/

Felső tagozat

Utazás: 5.-8. évfolyamok kerékpárral.

Indulás: az iskolából 8 órától folyamatosan.

Megnyitó: Mártélyon az oktató központban $\frac{3}{4}$ 9 órakor / tájékoztató /

Mártélyon előadás, népi hangszerek bemutatója és 4 állomás programja várja a tanulókat. Az állomások foglalkozásai 30 percesek, minden állomáson 1 nevelő irányítja a beszélgetést, vizsgálódást, játékot. 1-1 állomásra egyszerre egy osztály érkezik, majd helyet cserélnek előre elkészített beosztás szerint. Az állomások között az osztályfőnökök vezetik az osztályokat.

Időpontok:

Előadás Mártélyról illetve hangszerbemutató	9.00- 10.00
1. állomás	10.00- 10.30
2. állomás	10.35- 11.05

3. állomás	11.10- 11.40
4. állomás	11.45- 12.15

Gyülekező a tábor területén, hazaindulás ½ 1 órakor. Ebéd az iskolában.

A gyűjtött anyagokból kiállítás rendezése az iskolában.

Állomások:

5.-6. osztályok: Előzetes feladat - Bodnár Bertalan élete és munkássága /gyűjtőmunka/
- hazai erdei állatokról képek gyűjtése

A népi hangszerek megtekintése és az előadás /Lelkes István/ meghallgatása után:

1. Az erdő élővilága

- az erdő szintjei, jellegzetes állat és növényfajai
- táplálékhálózat /játék/

2. Akiket meghihletett a táj

- tájfestészet, ismert Mártélyhoz kötődő festők
- színek, formák, hangulatok
- egyszerű tájkép festése /akvarell/

3. Térképismeret

- Mártélyi Tájvédelmi Körzet részeinek bejelölése vaktérképen
- a holtág vázlatos térképén adott térképjelek berajzolása

4. Természetjárók ábécéje

- Erdő fohásza
- viselkedés a természetben
- mit vigyek magammal túrára?
- a tűzrakás szabályai
- egyszerű ételek receptjei

7.-8. osztályok: Előzetes feladat – Bodnár Bertalan élete és munkássága /gyűjtőmunka/

- embléma, logó tervezése az oktató központ részére

Az előadás /Lelkes István/ meghallgatása és a népi hangszerek megtekintése után:

1. Tájékozódás

- tájékozódás olyan helyen, ahol még sosem jártam
- az iránytű használata

2. Térképismeret

3. Mártélyi madárfajok

- határozókönyv segítségével ismerd fel az oktató központ fotóin látható madárfajokat
- jellemezd őket néhány mondattal

4. Városi környezet hatása egy folyóra

- feladatmegoldás / Természet- és környezetvédelem feladatgyűjtemény/

1. számú:

KOMPOSZTÁLÁS AZ ISKOLAUDVARON- program

„ A komposzt több, mint trágya,...a talaj sebeinek gyógyító eszköze.”

/ Rodale/

A legtöbb élőlény élete közvetve vagy közvetlenül a talajhoz kapcsolódik. Talaj nélkül a Föld felszíne majdnem halott lenne.

Ötlebörze: Miért fontos neked a talaj?

Plakátkészítés:

Ajánlott témák:

- Miért fontos a talaj
- Miből épül fel a talaj?
- **Nincs sok termőföld, amelyből élhetünk!**

Komposztálás befőttes üvegben

Komposztálni mindenki tud, még az is, aki nem tud róla. A természetben ez a folyamat magától zajlik le, csak utánoznunk kell!

Mi hogyan tudunk komposztálni? Ebben szeretnénk segítséget nyújtani.

Diaképes előadás - komposztálás

3.számú

HAPPY HÉT PROGRAMJAI MÁJUS

<i>időpont</i>	<i>feladat megnevezése</i>	<i>helyszín</i>	<i>eszközök</i>	<i>célcsoport</i>	<i>programfelelős</i>
megelőző héten	Hazánk édesvizei. Tavaink, folyóaink. Csoprotmunkákban való feldolgozása a témaköröknek plakát elkészítése formájában.	főépület aulája	plakátok, paravánok	5.évfolyam/ természetismeret tanóra	Palásti Andrea
05.	Faliújság, paravánok cikkekkel feltöltése a VÍZ témakörben Előzetes feladatban kiszínezett vízivással, vízhasználattal kapcsolatos képek kiállítása	főépület aulája	-kinyomtatott cikkek, információk, érdekességek -paravánok	alsó és felső tagozat	6.b osztály tagjai
05.	Játékos feladatok, rejtvények alsó és felső tagozat osztályai számára, osztálykereteken belül	tantermek	kinyomtatott feladatlapok/osztályok	alsó és felső tagozat	osztályfőnökök Palásti Andrea
	A program által ajánlott feladatok, ppt-k megtekintése osztálykereteken belül	tantermek	laptopok	alsó és felső tagozat	osztályfőnökök Palásti Andrea
05.	VÍZBÁR tagjai vízzel kínálják iskolánk tanulóit, felhívják a figyelmet a vízivás fontosságára	alsó és felső tagozatok aulájai	műanyag poharak, vizesballonok	alsó és felső tagozat	VÍZBÁR tagjai
	Projektoros kivetítés a "Víz" témakörben készült ppt-s	Főépület	projektor	alsó és felső	Papp László

	előadásokból.	aulája Felső tagozat épületének aulája		tagozat	Palásti Andrea
05.	kvízzjátékok találós kérdések rejtvények	Felső tagozat épületének aulája	kinyomtatott feladatlapok kihelyezett padok, székek íróeszközök szófelhők készítése/alsó tagozat	felső tagozatos érdeklődők	6.b osztály tagjai VÍZBÁR tagjai tanító nénik
05.	kvízzjátékok találós kérdések rejtvények	Főépület aulája	kinyomtatott feladatlapok kihelyezett padok, székek íróeszközök	also tagozatos érdeklődők	6.b osztály tagjai VÍZBÁR tagjai
zárás	Kiadott feladatok értékelése Kiállítás szervezése, megrendezése Program zárása, értékelése	Főépület aulája	paravánok	alsó és felső tagozat	iskolánk vezetősége Palásti Andrea tanítók, tanárok VÍZBÁR tagjai

2. melléklet

Környezetvédelmi témanap-tanulmányi kirándulások feldolgozása

időpont	előkészítő	1.-2.osztály	3.o	4.o	5.o	6.o	7.o	8.o
8.00 - 8.05	Megnyitó, a papír- flakon-, elemgyűjtés eredményének ismertetése							
8.10 – 9.00	Videó: 12 hónap az erdőn /részlet tavasz, nyár/ 6.-os terem			Videó:Gyöngyvirágtól lombhullásig				
9.00 – 9.20	Elrejtett élőlények megkeresése az udvaron, levegőzés			Beszélgetés a filmről, a verseny előkészítése				
9.20 – 9.45	Beszélgetés: Mit tudsz arról az élőlényről, amit találtál? (mérete, színe, tápláléka, élőhelye, esetleg hangja) Dalok Versek mondókák			Készíts az újrahasznosítható anyagokból madáretetőt vagy szobrot! Ugye, mire jó a	Kirándulás élménybeszámolójának javítása. Mi a hibás benne?	Készülj fel 3 fa vagy három madár ismertetésére	Kincskeresőtó a természet – és környezetvédelem tanult	Járd körbe szűkebb környezetet és gyűjts minél több érdekes

		flakon, kupak, papír, fém? Fiú technika	Ki kit eszik meg? – játék a táplálékláncr a Udvar (padok)	Készíthetsz rajzot, plakátot, gyűjthetsz hozzá kérget, termést, levelet, verset, dalt, stb.! /Max 10 perc áll majd rendelkezé sedre a beszámoló dhoz/ Iskola ,könyvtár	témaköreiből Iskola és udvar	dolgot (madártollat, faágat), amit be is kell mutatnod! Használhatsz nagyítót, mikroszkópo t stb. utca
9.45 -10.05	Tízórai, udvari szünet					
10.05. – 10.30	Kézműves foglalkozás	Járd körbe	Készíts az	Kirándulás	Készülj fel 3 fa	Kincskereső

10.30 – 10.55	Színezés (a talált állatok)	Egyszerű virágok készítése	Virágkészítés rózsza	Kincskereső	Járd körbe	Készíts az	Kirándulás	Készülj fel 3 fa
10.55 – 11.20				Készülj fel 3 fa	Kincskereső	Járd körbe	Készíts az	Kirándulás
11.20 – 11.45	A kézműves folytatása vagy játék			Kirándulás	Készülj fel 3 fa	Kincskereső	Járd körbe	Készíts az
11.45 – 12.15	értékelés a nap zárása							

3. számú

4. számú

Egészségnap programja

Egészségnap tervezet

A nap programját az **egészségfejlesztés és a lelki egészségfejlesztés főbb területei** köré fűzve, az iskola **minden tanulójára 459 fő** kiterjesztve tervezzük. A nap nyitott lesz, a **szülők is meghívást fognak kapni**, hogy legyenek aktív részesei a rendezvénynek. Így az alábbi lehetőségeket tervezzük:

Mozgás:

- Reggeli torna – az iskola minden diákja és nevelője, az udvaron testnevelő irányításával
- Foci körmérkőzés: tanár- diák-szülő
- Ügyességi vetélkedők, sorversenyek
- Lúdtalptorna, gerinctorna, északcsoló agytorna

Táplálkozás:

- *Teljes kiőrlésű lisztből, kenyérsütés, gabonafélék fontossága*
- „Zöldségszobrászat” hozott anyagból
- Saláta készítése, kóstolás
- vízivás- népszerűsítés
- Vizrendőrség
- Aszfalt rajzverseny a táplálkozás témakörben

Személyi és környezeti higiéné:

- Biokozmetikumok, kozmetikus segítségével természetes alapanyagokból pakolások készítése, bemutatója
- Fogápolás, tisztálkodás
- Környezetvédelem, iskola környékén szemétgyűjtés- szelektív
- komposztálás
-

Családi életre nevelés:

- Pozitív és negatív családtervezés
-

Káros szenvedélyek megelőzése:

- **Egészségnevelési vetélkedő, osztályonként 4-5 fős csapatok, kiemelten a káros szenvedélyek témakörben**
- Filmvetítés

Szűrővizsgálatok

- Ideális testméretek: súly, magasság, BMI számítás, RR mérése, színlátás vizsgálat, testzsír meghatározás igény szerint, vércukorszint mérés

Lelki egészség:

- **Stresszoldás lehetőségei, meditáció, jóga**

Baleset-, drog-, és bűnmegelőzési ismeretek/ rendőrségi szakemberek bevonásával/

- **„Médiatár” – személyiségfejlesztő és bűnmegelőzési kisfilmek**

A program lebonyolításában a tantestületet az iskola-egészségügy munkatársainak segítségére támaszkodik, továbbépítve az intézmények egymás közötti jó kapcsolatát. Meghívott szakemberek / támogatóink/ segítik a munkát, így dietetikus, pszichológus, gyógytornász, bőrgyógyász, egészségnevelő- jógaoktató.

A különböző témakörök feldolgozása project munka keretén belül zajlik, sok játékos gyakorlattal, az élménypedagógia gyakorlataiból merítve. Ezek a gyakorlatok kapaszkodót nyújthatnak a személyiségük formálásához, ha jól érzik magukat és olyan élményekhez jutnak, amelyek során szokatlan helyzeteket élhetnek át és ezen keresztül hasznos tanulságokat vonhatnak le, szervezett, biztonságos körülmények között.

5. számú

KERÉKPÁRTÚRA program

A tanulmányúton meglátogatjuk a szennyvíztisztító üzemét: -a talajba visszajuttatott víz minősége rendkívül fontos. Itt tájékoztatót hallgatunk meg az üzem működéséről.

Utána a Bodzási úton haladva ártézi vízzel ismerkedünk. Megismerjük a rétegvizek jelentőségét és hasznát. A vizek ásványi összetételét. Kirándulásunkat a Víztoronynál fejezzük be.

A kirándulást PPT készítésével zárjuk a KUTAK története címmel.

Az kerékpáros túra jutalom azon tanulóink számára, akik tanulmányi munkájukkal, magatartásukkal kiemelkednek társaik közül. Valamint részt vesznek aktívan a Happyhét programjában, az egész évben zajló Vízbár munkájában. Folyamatos tevékenységükkel népszerűsítetik a vízávélyt. ezzel hozzájárulva az egészséget támogató programunk megvalósításához.